

EN MENING MED ORDET I

Jag arbetar för ett **företag** som tillverkar gräsklippare. **Företaget** går med mycket vinst eftersom det har blivit modernt med robotgräsklippare nu.

EN FÖRKLARING

En organisation som får äga saker och som genererar vinst till sina ägare. Ett **företag** har rätt att teckna avtal och ta lån precis som en person. Vissa **företag** ägs av bara en person och har bara en anställd. Andra kan ägas av tusentals och ha massor med anställda.

FÖRETAG

Företaget, företag,
företagen
[företa:g]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Firma
Industri
Organisation
Privat sektor

EGENSKAPER

Arbetsgivare
Löner
Vinst
Produktion
Tjänster
Varor

EXEMPEL

Tillverkningsföretag   Tjänsteföretag   Aktiebolag

EN MENING MED ORDET I

Jag har köpt en ny **bostad** som har fyra rum och ett kök. Om en familj har en **bostad**.

EN FÖRKLARING

Den plats där någon bor. Kan vara ett hus eller en del av ett hus - lägenhet.

BOSTAD

Bostaden, bostäder,
bostäderna
[bo:sta:d]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Hem
Samhälle
Fastighet
Byggnad

EGENSKAPER

Hus
Lägenhet
Adress

EXEMPEL

Hyreslägenhet   Bostadsrätt   Villa

EN MENING MED ORDET I

Min mamma är anställd som sjuksköterska på ett av regionens sjukhus. Anställningen är ett vikariat

EN FÖRKLARING

När någon har ett avtal med ett företag om att man ska utföra ett arbete för företaget. I anställningsavtalet ska det finnas en lön och en tidsgräns. Det är vanligt att man använder tidsgränsen som tillsvidare - vilket betyder att man inte har något bestämt slut för anställningen.

ANSTÄLLNING

Anställningen, anställningar,
anställningarna
[anställning]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Jobb
Frilans
Arbetare
Arbetskraft

EGENSKAPER

Lön
Avtal
Pension
Arbets tid
Arbetsbeskrivning

EXEMPEL

Vikariat   Tillsvidare tjänst   Lärlingstjänst

EN MENING MED ORDET I

Jag har en hög inkomst så därför har jag råd. Skatten på våra inkomster går till att betala välfärden.

EN FÖRKLARING

Pengar en person får, exempelvis genom lön, bidrag eller pension.

INKOMST

Inkomsten, inkomster,
inkomsterna
[inkomst]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Intäkter
Lön
Avkastning

EGENSKAPER

Lön
Pension
Bidrag
Avkastning

EXEMPEL

Arbetsinkomst   Studieinkomst   Sjukinkomst

EN MENING MED ORDET I

Jag får bidrag för att studera. När man får barn så får man bidraget samma månad som barnet föds.

EN FÖRKLARING

Pengar som en person får från samhället för att personen ska klara sig.

BIDRAG

Bidraget, bidrag,
bidragen
[bi:dra:g]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Försörjningsstöd
Välfärd
Skyddsnet
A-kassa

EGENSKAPER

Inkomst
Villkorat stöd
Försäkring

EXEMPEL

Barnbidrag   Bostadsbidrag   Försörjningsstöd

EN MENING MED ORDET I

Lönen är en viktig del i mitt beslut att jobba här. Jag ville ha högre lön och chefen sa ok.

EN FÖRKLARING

Pengar som en person får genom sin anställning.

LÖN

Lönen, löner,
lönerna
[lö:n]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Inkomst
Vinst
Ersättning
Pension

EGENSKAPER

Inkomst
Anställningsavtal
Betaling

EXEMPEL

Ackordlön

Timlön

Månadslön

EN MENING MED ORDET I

Den dagen min pappa fyllde 65 så slutade han jobba och istället får han nu pension utbetald.

EN FÖRKLARING

Pengar som betalats in till ett företag undertiden som en ung person arbetat och som betalas ut när personen inte längre kan arbeta - vanligtvis på grund av att personen uppnått en viss ålder.

PENSION

Pensionen, pensioner,
pensionerna
[pänsjo:n]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Lön
A-kassa
Sparande
Sjukpenning

EGENSKAPER

Löneavtal
Fondsparande
Utbetalas
Pensionär

EXEMPEL

Sjukpension   Ålderspension   Pensionsfond

EN MENING MED ORDET I

Jag tror den här jackan är en investering – den kommer öka i värde och snart kan jag sälja den dyrt.

EN FÖRKLARING

När man betalar pengar för något och hoppas att det efter ett tag kan leda till att man får mer pengar än man betalade på grund av det.

INVESTERING

Investeringen, investeringar,
investeringarna
[investe:ring]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Avkastning
Spekulation
Utgift
Värde

EGENSKAPER

Köp
Värdeökning
Försäljning
Avkastning

EXEMPEL

Aktieinvestering   Renovering   Investeringssparande

EN MENING MED ORDET I

Jag är student så studier är min sysselsättning.
Arbetslösa har ingen sysselsättning.

EN FÖRKLARING

Det en person gör på dagarna. I regel är människor något av fem saker: anställda, studerande, tjänstlediga (ofta som föräldrar eller som sjuka), pensionerade eller arbetslösa.

SYSSELSÄTTNING

Sysselsättningen,
[sysselsättning]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Arbete
Arbetslöshet
Statistik
Effektivitet

EGENSKAPER

Arbete
Studier
Pension
Arbetsökande

EXEMPEL

Anställd

Pensionär

Studerande

EN MENING MED ORDET I

Jag har lagt upp en budget för att veta var pengarna tar vägen. Budgeten håller om jag drar ner på godis.

EN FÖRKLARING

En uträkning kring vilka kostnader och intäkter man har för att veta om pengarna räcker till det man behöver.

BUDGET

Budgeten, budgetar,
budgetarna
[budjet]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Balans
Planering
Utgifter
Inkomster

EGENSKAPER

Utgifter
Inkomster
Utfall

EXEMPEL

Kalkyl

Resebudget

Hushållsbudget

EN MENING MED ORDET I

Vi tog lån på huset för att betala renoveringen. Har man inte råd får man låna pengar.

EN FÖRKLARING

Pengar man inte äger utan fått låna tillfälligt av ett företag (oftast en bank).

LÅN

Lånet, lån,
lånen
[lå:n]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Kredit
Faktura
Ränta
Amortering
Bank

EGENSKAPER

Behov
Pengar
Skuld
Ränta
Amortering

EXEMPEL

Avbetalning

Kredit

Bolån

EN MENING MED ORDET I

Förr hade alla kontanter i fickan men nu är det svårt att betala med kontanter i Sverige. Många turister föredrar dock att betala kontant istället för med kort.

EN FÖRKLARING

När något betalas med pengar man har. Förr betydde det pengar man hade i plånboken men nu för tiden handlar det ofta om pengar man har på sitt konto och som man kan swisha. Motsatsen till kontant är kredit.

KONTANT

kontanten, kontanter,
kontanterna
[kontant]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Cash
Valuta
Överföring
Betaling

EGENSKAPER

Fysisk
Kapital
Pengar man har
Betala
Säljare får pengar

EXEMPEL

Swish

Sedel

Mynt

EN MENING MED ORDET I

När man handlar på kredit så tar man ett banklån. Många kreditkort gör att man kan betala i slutet av månaden utan ränta via faktura.

EN FÖRKLARING

Pengar man inte har men som man lånar inför ett köp. Kan ibland kallas att "köpa på avbetalning". Ibland är det bara att man köper något och att man betalar på en faktura senare.

KREDIT

Krediten, krediter,
krediterna
[kredi:t]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Lån
Bank
Faktura
Ränta

EGENSKAPER

Saknar pengar
Lån
Betala senare
Avbetalning

EXEMPEL

Avbetalning

Skuld

Krita

EN MENING MED ORDET I

Efter att ha handlat på kredit får man en faktura. På fakturan står det hur mycket man ska betala in.

EN FÖRKLARING

Ett krav på att pengar måste betalas in till ett företag. Oftast med information kring hur du ska betala.

FAKTURA

Fakturan, fakturor,
fakturorna
[faktu:ra]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Fordran
Inkasso
OCR
Inbetalning
Kvitto

EGENSKAPER

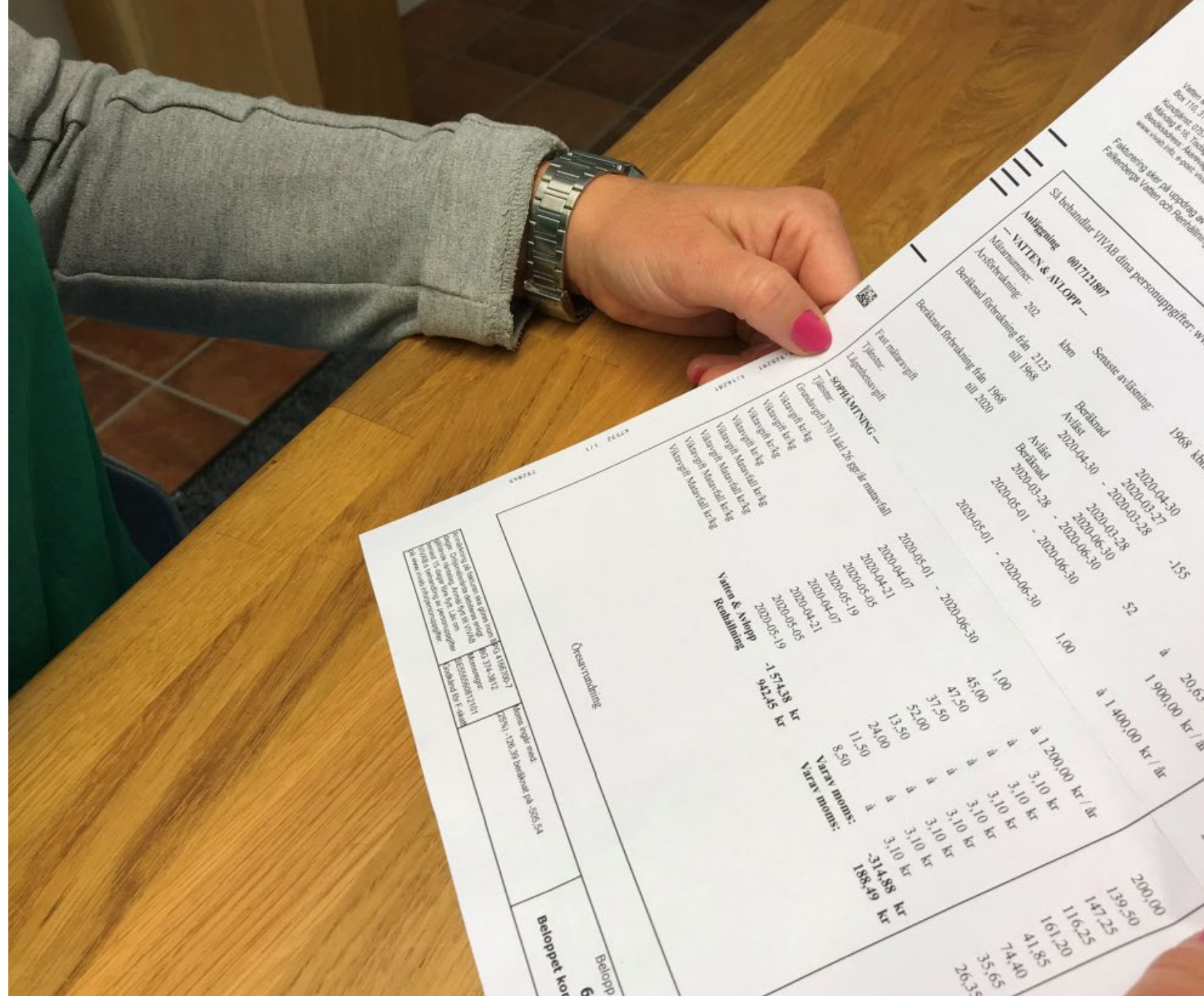
Kredit
Abonnemang
Betala efteråt
Inbetalningskrav

EXEMPEL

Inbetalning

Räkning

Hyra

EN MENING MED ORDET I

Företaget har tjänat pengar och går nu med vinst. Eftersom jag äger företaget ska jag nog ta ut vinsten från företaget till mitt eget konto.

EN FÖRKLARING

Det pengar som blir kvar när ett företag räknat ihop sina inkomster och sina kostnader.

VINST

Vinsten, vinster,
vinsterna
[vinst]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Investering
Avkastning
Företag
Utdelning
Marginal

EGENSKAPER

Företag tjänar
pengar
Kostnaden är låg
Inkomst är hög
Ägare får vinst

EXEMPEL

Aktieutdelning   Vinstmarginal   Överskott

EN MENING MED ORDET I

Räntan har gått upp så nu blir lånet jag tog i somras dyrare. Jag har pengar på banken och räntan gör att jag blir lite rikare varje år.

EN FÖRKLARING

Kostnaden för att ta ett lån. Räntan är det som läggs på när man ska betala tillbaka det man lånat. Ofta kan räntan räknas om lånet blir långvarigt.

RÄNTA

Räntan, räntor,
räntorna
[ränta]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Amortering
Kredit
Lån
Styrränta

EGENSKAPER

Kreditkostnad
Procent
Avgift

EXEMPEL

Bolåneränta   Uppläggningsavgift   Effektiv ränta

EN MENING MED ORDET I

Jag har amorterat ner mina lån från 10 000 kr till 2000 kr. Detta har gjort att mina kostnader för ränta och amortering har minskat.

EN FÖRKLARING

Tillbakabetalning av ett lån. Har man lånat mycket pengar så måste man kanske amortera mindre summor lite i taget tills lånet är tillbakabetalat.

AMORTERING

Amorteringen, amorteringar,
amorteringarna
[amortering]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Ränta
Kredit
Faktura

EGENSKAPER

Skuld
Avbetalning

EXEMPEL

Slutfaktura   Inbetalningskrav   Delamortering

EN MENING MED ORDET I

Skatten ska gå till att täcka statens kostnader. De som betalar skatt kallas för skattebetalare.

EN FÖRKLARING

Pengar man betalar till samhället och som ska bekosta allt samhället gör.

SKATT

Skatten, skatter,
skatterna
[skatt]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Välfärd
Offentlig sektor
Utgift
Inkomst

EGENSKAPER

Samhällsavgift
Procent
Stat
Kommun
Region

EXEMPEL

Moms

Inkomstskatt

Fastighetsskatt

EN MENING MED ORDET I

Den fria marknaden innebär att priserna sätts utan inblandning från staten. På en marknad så är priset inte spikat utan sätts efter en förhandling.

EN FÖRKLARING

Inom ekonomi är marknad ett begrepp som handlar om en fri plats där varor och tjänsters priser sätts utifrån vad som finns och hur många som är intresserade av att köpa - samt vad dessa är villiga att betala.

MARKNAD

Marknaden, marknader,
marknaderna
[marknad]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Kapitalism
Monopol
Pris
Budgivning

EGENSKAPER

Tillgång
Efterfrågan
Pris

EXEMPEL

Valutamarknad   Aktiemarknad   Bostadsmarknad

EN MENING MED ORDET I

Vi har köpt ett hus med budgivning. Vi gav det högsta budet i budgivningen och då fick vi köpa huset.

EN FÖRKLARING

En sorts auktion där köpare hör av sig till en säljare med förslag på pris på en vara eller tjänst.

BUDGIVNING

Budgivningen, budgivningar,
budgivningarna
[budji:vning]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Auktion
Marknad
Mäklare

EGENSKAPER

Säljare
Flera köpare
Bud
Försäljning

EXEMPEL

Lägenhetsförsäljning Prutande Anbudsförsäljning

EN MENING MED ORDET I

Sveriges valuta har tappat värde gentemot den amerikanska valutan. Sveriges valuta heter svenska kronor.

EN FÖRKLARING

Ett betalningsmedel som ofta är knutet till ett land eller region. I Sverige är valutan Kronor (SEK). Andra stora valutor är europeiska Euron (EUR), amerikanska dollarn (USD), brittiska pund (GBP), japanska Yen (JPY) och ryska Rubel (RUB). Förr var metaller som silver och guld vanliga valutor och nuförtiden förekommer även digitala valutor (kryptovalutor) såsom Bitcoin.

VALUTA

valutan, valutor,
valutorna
[valu:ta]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Pengar
Växelkurs
Valutamarknad
Peningpolitik

EGENSKAPER

Betalningsmedel
Riksbank

EXEMPEL

Euro

Dollar

Kronor

EN MENING MED ORDET I

När man reser utomlands och ska växla pengar är det viktigt att man kollar på växelkursen. Vissa växlingsföretag kan ha en sämre växelkurs än andra

EN FÖRKLARING

Det priset som gäller när man vill byta (växla) en valuta mot en annan.

VÄXELKURS

Växelkursen, växelkurser,
växelkurserna
[växelkurs]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Valuta
Valutamarknad
Marknad
Växlingskontor

EGENSKAPER

Prisskillnad
Valuta säljs
Valuta köps

EXEMPEL

Kronkursen   Eurokursen   Dollarkursen

USD

0.9142

0.9146

0.88

GBP

0.5117

0.5121

0.56

EUR

0.6527

0.6531

0.72

NZD

1.0623

1.0634

1.1

JPY

93.1470

93.4230

103.

HKD

6.2204

6.2200

6.8

EN MENING MED ORDET I

Vissa av programmen på Bäckadal gör att man kan arbeta i industri efter gymnasiet. Svensk möbelindustri har länge varit framgångsrik.

EN FÖRKLARING

Ett namn på större företag som tillverkar varor. Ofta ihopkopplat med fabriker men begreppet industri kan också användas om andra företag, exempelvis musikindustrin - som är de studior och produktionsbolag som spelar in och släpper musik.

INDUSTRI

Industrin, industrier,
industrierna
[industri:]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Bransch
Fabrik
Tillverkning
Företag
Producent

EGENSKAPER

Fabrik eller
Grupp av företag

EXEMPEL

Exempel

Exempel

Exempel

EN MENING MED ORDET I

Produktionen på företaget har stått stilla så därför tillverkas ingenting just nu. Man kan öka produktionen genom att ha snabba maskiner.

EN FÖRKLARING

Ett ekonomiskt ord för tillverkning.'

PRODUKTION

Produktionen, produktioner, produktionerna
[produksjo:n]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Tillverkning
Industri
Arbetskraft
Utrustning
Produkter

EGENSKAPER

Råvaror
Tillverkning
Varor

EXEMPEL

Exempel

Exempel

Exempel

EN MENING MED ORDET I

Vi har tillverkat nya produkter som vi hoppas kunderna ska köpa. Produkterna är ekologiska och innehåller inga tillsatser.

EN FÖRKLARING

De varor som har tillverkats under en produktion.

PRODUKTER

Produkten, produkter,
produkterna
[pro:dukt]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Produktion
Industri
Varor

EGENSKAPER

Vara
Tillverkad

EXEMPEL

Bilar

Tennisbollar

Tröjor

EN MENING MED ORDET I

Det här företaget säljer varor. Det innebär att jag byter mina pengar mot något fysiskt som man kan äga - en vara helt enkelt.

EN FÖRKLARING

Ett bredare namn för saker som företag producerar och handlar med. Ett exempel på en vara kan vara motorbåtar eller stickade mössor.

VARA

Varan, varor,
varorna
[va:ra]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Produktion
Marknad
Tillgång
Efterfrågan

EGENSKAPER

Produkt
Säljs
Köps
Ägs

EXEMPEL

Guldtacka

Soffa

Elgitarr

EN MENING MED ORDET I

Vissa företag säljer inga varor utan tjänster. En tjänst är ofta något som är svårt eller jobbigt att göra själv.

EN FÖRKLARING

Saker som företag säljer som inte är varor utan istället sysslor eller expertis. Exempel på tjänster kan vara hårklippning på frisörsalong, skjutsning med Taxi eller att ett företag hyr ut lagerlokaler.

TJÄNSTER

Tjänsten, tjänster,
tjänsterna
[Sjänst]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Avgift
Företag
Tillgång
Efterfrågan
Marknad

EGENSKAPER

Kunskap
Utrustning
Betaling
Hjälp

EXEMPEL

Hårklippning   Städning   Lagerutrymme

EN MENING MED ORDET I

Genom att ha bra råvaror så kan vi laga god mat.
Viktiga råvaror i Sverige är trä, järnmalm och vete.

EN FÖRKLARING

Varor som ofta kommer från naturen och som behöver omarbetas för att bli färdiga produkter.
Exempelvis bomull eller aluminium.

RÅVAROR

Råvaran, råvaror,
råvarorna
[rå:va:ra]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Vara
Produktion
Förädling
Resurser

EGENSKAPER

Naturresurs
Förädlas
Säljs som vara

EXEMPEL

Järn

Vatten

socker

EN MENING MED ORDET I

Många företag i Sverige har kunder utomlands och exporterar varor dit. Exporten gör att företagen kan tjäna mer pengar eftersom fler köpare nås.

EN FÖRKLARING

När man säljer varor från sitt eget land till företag eller kunder utomlands

EXPORT

Exporten

[export]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Import
Transport
Tull
Handel
Spedition

EGENSKAPER

Försäljning
Utomlands
Från Sverige

EXEMPEL

Utrikeshandel

EN MENING MED ORDET I

Vi importerar väldigt mycket mat i Sverige. Importen har blivit dyr av att den svenska kronan just nu har ett lågt värde jämfört med Euron.

EN FÖRKLARING

När man köper varor till sitt eget land från företag utomlands

IMPORT

Importen

[import]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Export
Transport
Tull
Handel
Konkurrens

EGENSKAPER

Köp
Utomlands
Till Sverige

EXEMPEL

Köpa utomlands

EN MENING MED ORDET I

Jag har samlat ihop ganska mycket eget kapital genom åren men det mesta av kapitalet är bundet i mina fastigheter och mina aktier. Bara lite är pengar.

EN FÖRKLARING

Saker som har ett värde och som kan omvandlas till pengar vid behov. Begreppet används ofta om de varor och tillgångar man har men även om de pengar man har på banken eller om exempelvis skog och mark som kan huggas ner och/eller säljas vid behov.

KAPITAL

Kapitalet, kapital,
kapitalen
[kapita:l]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Kontanter
Ägodelar
Fastigheter
Aktier

EGENSKAPER

Saker av värde
Pengar
Saker som kan
säljas för pengar

EXEMPEL

Kontanter

Byggnader

Utrustning

EN MENING MED ORDET I

Vi gjorde om företaget från en firma till ett aktiebolag. Det kostade lite men nu är vi säkra eftersom aktiebolaget kan teckna egna avtal.

EN FÖRKLARING

Ett företag som har en fullständig skild ekonomi från sina ägare. Om ett aktiebolag inte kan betala sina kostnader så går det i konkurs utan att de som äger kan bli ansvariga att betala dess skulder. Ett aktiebolag ägs av de som äger företagets aktier. Aktiebolag brukar förkortas AB.

AKTIEBOLAG

Aktiebolaget, aktiebolag,
aktiebolagen
[aktsiebo:lag]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Företag
Firma
Handelsbolag
Aktie

EGENSKAPER

Företag
Ägs av aktieägare
Egen person

EXEMPEL

Saab

ABB

ITAB

EN MENING MED ORDET I

Jag har aktier till ett värde av 100 000 kr. Varje aktie är en liten del i ett företag så man kan säga att jag är delägare i exempelvis Volvo.

EN FÖRKLARING

Ett "värdepapper" som betyder att man äger en del av ett aktiebolag. Varje aktie innebär också att man har rösträtt i företagets stämmor. Ju större del av ett företags aktier en person har - desto mer kan denna bestämma. Om ett aktiebolag går med vinst kan de som har aktier få vinstutdelning. Har någon 10% av aktierna så får denne 10% av hela vinstutdelningen.

AKTIE

Aktien, aktier,
aktierna
[aktsi:e]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Obligation
Värdepapper
Aktiefond
Börs
Aktiebolag

EGENSKAPER

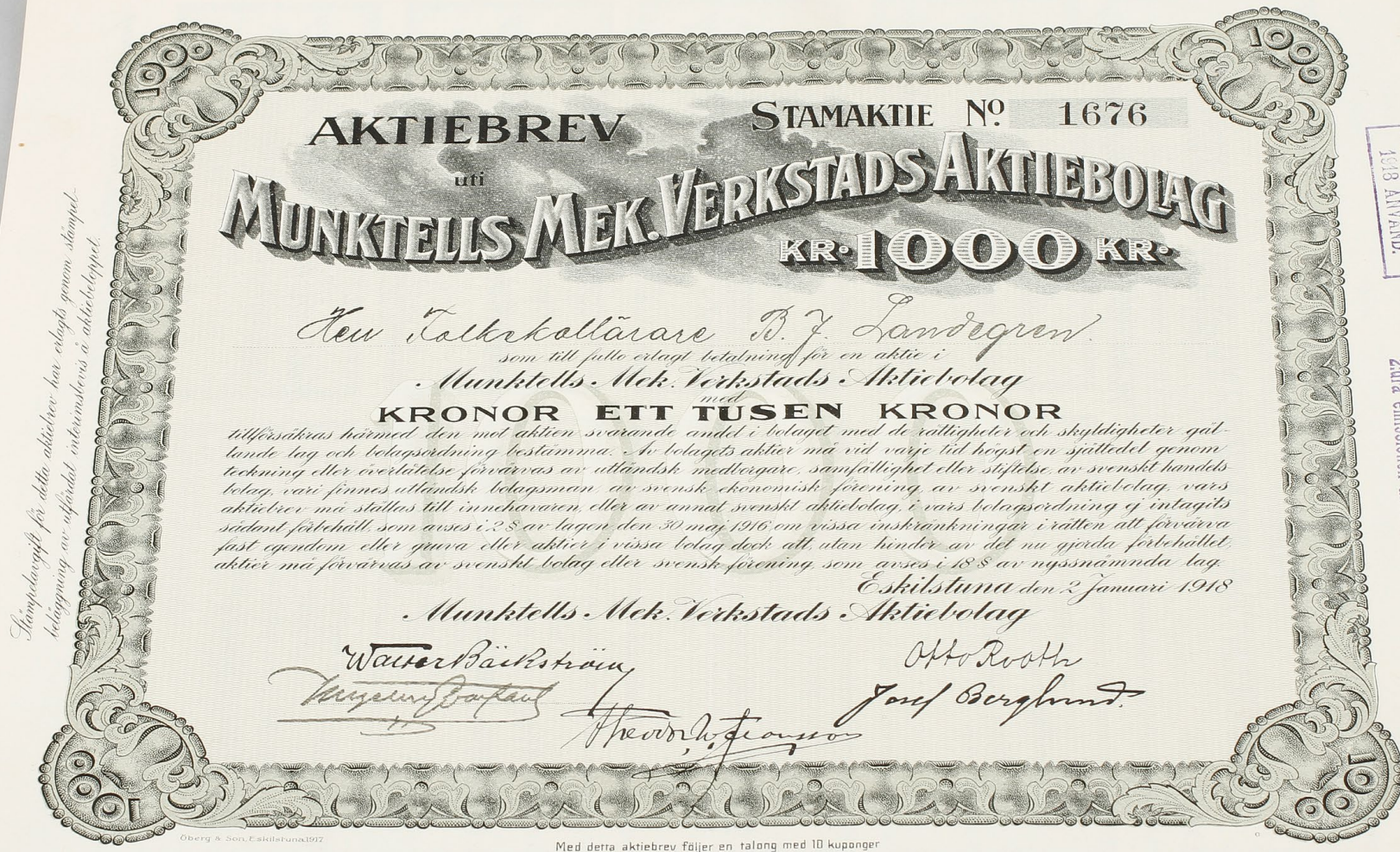
Aktiebolag
Ägarbrev
Marknad
Investering

EXEMPEL

Volvo A

HM

Investor

EN MENING MED ORDET I

De flesta i Sverige har pengar i aktiefonder. Antingen genom sin pension eller som eget sparande. Fonder är bra för de som inte kan så mycket om aktier

EN FÖRKLARING

Aktiefonder, eller bara "fonder" är ett sätt att spara pengar som innebär att man sätter in pengar hos ett företag som erbjuder en tjänst där kunniga aktiehandlare köper "bra" aktier för dina pengar i syfte att det ska bli investeringar över tid där aktierna kan säljas till en vinst som ökar ditt kapital.

AKTIEFONDER

Aktiefonden, aktiefonder, aktiefonderna
[aktsi:efonder]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Aktie
Pension
Sparande
Ränta
Spekulation

EGENSKAPER

Företag
Tjänst
Investera aktier
Sparande
Lägre risk

EXEMPEL

Alecta

Robur

Nordea

EN MENING MED ORDET I

När ett företag tjänar pengar kallas detta för intäkter. Man skulle kunna kalla intäkter för "företagets lön"

EN FÖRKLARING

Det som är "pengar in" för ett företag - exempelvis försäljning

INTÄKTER

Intäkter, intäkter,
intäkterna
[intäkter]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Inkomst
Investering
Avkastning
Vinst
Utgift

EGENSKAPER

Försäljning
Avkastning
Ersättningar

EXEMPEL

Försäljning av vara Försäljning av tjänst Avkastning

EN MENING MED ORDET I

Utgifter är motsatsen till intäkter och är alltså när ett företag måste betala pengar. Utgifter används även om vanliga människors betalningar.

EN FÖRKLARING

Det som är "pengar ut" för ett företag - exempelvis löner, hyror och skatter.

UTGIFTER

Utgiften, utgifter,
utgifterna
[u:tjift]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Kostnad
Förlust
Driftskostnader
Levnadskostnader

EGENSKAPER

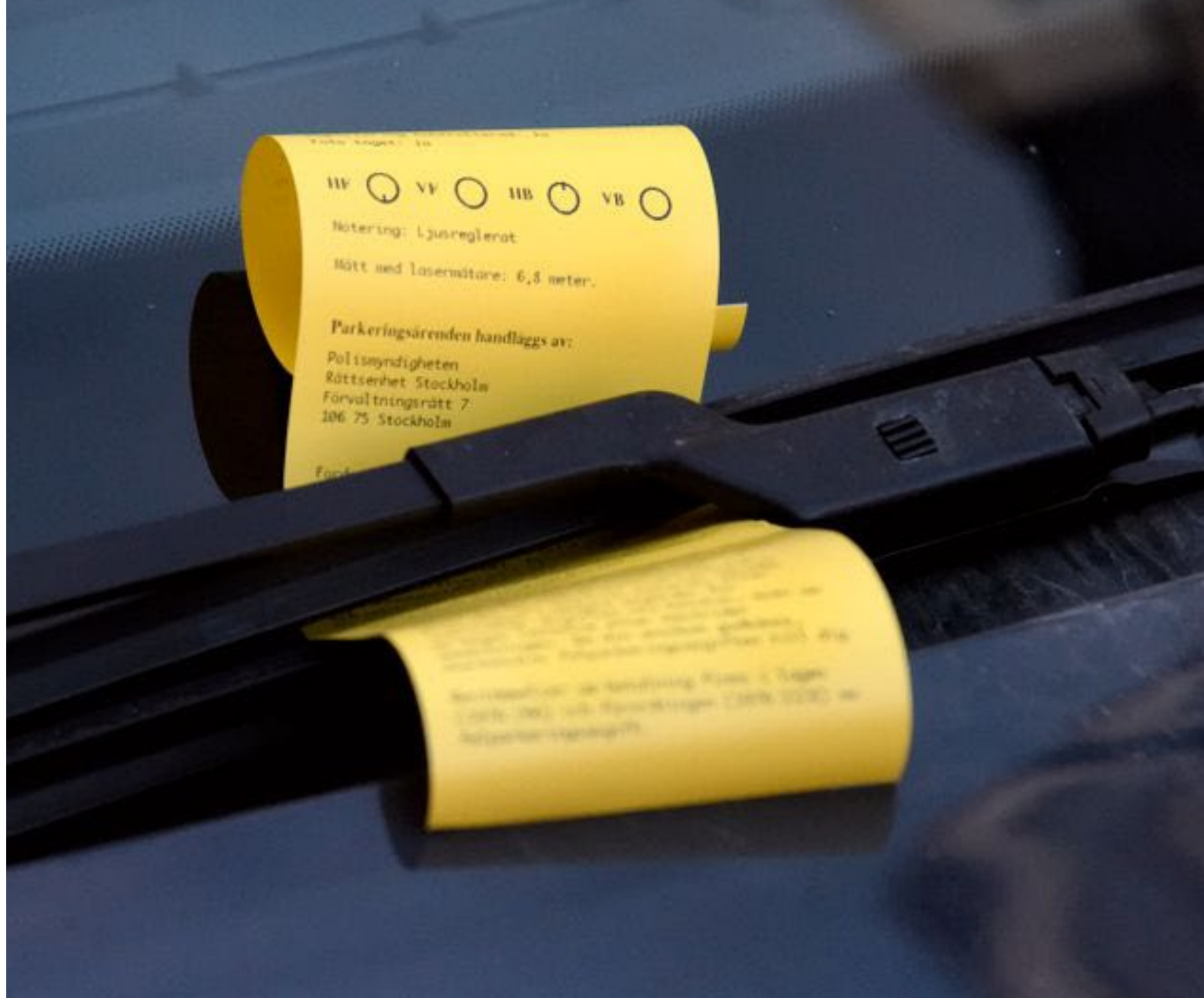
Kostnader
Hyra
Inköp
Drift
Personal

EXEMPEL

Lokalhyra

Inköp

Skatter

EN MENING MED ORDET I

Eftersom väldigt få svenskar kan göra jobbet så importerar företaget arbetskraft från andra länder. Arbetskraften är viktig för svenska företag.

EN FÖRKLARING

Ett namn för alla de anställda som ett företag har.

ARBETSKRAFT

Arbetskraften,

[arbe:tskraft]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Sysselsättning
Anställning
Expertis
Arbetsmarknad

EGENSKAPER

Anställda
Tillsammans

EXEMPEL

Personalen   Sjuksköterskorna   Snickarna

EN MENING MED ORDET I

När det finns mycket av något har det en hög tillgång. Ju fler butiker som finns som säljer samma sak desto högre är tillgången på just den varan.

EN FÖRKLARING

Hur mycket det finns av en vara eller hur lätt det är att få tag i en tjänst.

TILLGÅNG

Tillgången,

[tillgång]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Utbud
Konkurrens
Monopol
Efterfrågan

EGENSKAPER

Antal
Erbjudanden
Vanligt
Ovanligt

EXEMPEL

Hur vanligt något är   Hur många som erbjuder något

EN MENING MED ORDET I

Efterfrågan är kort och gått hur många som frågar efter en vara eller tjänst. Om många vill ha något 'r efterfrågan hög.

EN FÖRKLARING

Hur många som vill ha en vara eller tjänst.

EFTERFRÅGAN

Efterfråga,

[*efterfrå:ga*]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Attraktivitet
Investering
Målgrupp

EGENSKAPER

Antal
Kunder
Behov
Värde

EXEMPEL

Hur mycket något behövs Hur många som behöver det

EN MENING MED ORDET I

Ekonomin går i konjunkturer. När alla är taggade att investera pengar är det hög konjunktur. När företag och kunder är osäkra och avvaktar blir den låg.

EN FÖRKLARING

Svängningar i samhällsekonomin som påverkar företags, privatpersoners och samhällets förmågor att genomföra ekonomiska projekt.

KONJUNKTUR

Konjunkturer, konjunkturer,
konjunkturerna
[konjunkturu:r]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Sinuskurva
Ekonomi
Lågkonjunktur
Högkonjunktur
Efterfrågan

EGENSKAPER

Period
Hög produktion
Hög efterfrågan
Svängning
Låg produktion
Låg efterfrågan

EXEMPEL

Lågkonjunktur

Högkonjunktur

EN MENING MED ORDET I

Under en högkonjunktur gör företag mycket vinst och anställer många. Högkonjunkturer är roliga för många men leder ofta till ekonomiskt slarv.

EN FÖRKLARING

En period när företag har hög lönsamhet och därför har råd att anställa många och möjlighet att dela ut mycket vinst till sina ägare. Detta gör att mycket pengar kommer i rörelse och fler vågar ta ekonomiska risker.

HÖGKONJUNKTUR

Högkonjunkturen,
högkonjunkturer,
högkonjunkturerna
[hö:gkonjunkturu:r]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Lågkonjunktur
Sysselsättning
Tillväxt
Inflation

EGENSKAPER

Hög produktion
Anställning
Fler har råd
Vinst
Positivt

EXEMPEL

Glada 20-talet

Efterkrigstiden

2019

EN MENING MED ORDET I

Under en lågkonjunktur så minskar vinsterna och vissa företag slutar anställa. Ofta leder en lågkonjunktur till att dåliga företag går i konkurs.

EN FÖRKLARING

En period när lönsamheten går ner för företag och därför anställs färre och detta gör att mindre pengar kommer i rörelse vilket minskar viljan att ta ekonomiska risker och samhällsekonomin krymper.

LÅGKONJUNKTUR

lågkonjunkturer,
lågkonjunkturer,
lågkonjunkturerna
[lå:gkonjunkturu:r]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Bubbla
Depression
Uppsägningar
Varsel
Högkonjunktur

EGENSKAPER

Konkurs
Arbetslöshet
Minskad
efterfrågan
Förluster
Negativt

EXEMPEL

Depressionen 30-talet IT-bubblan Coronakrisen

EN MENING MED ORDET I

Priser på en fri marknad ökar ofta eftersom tillverkningskostnader går upp när löner höjs. Detta kallas inflation och betyder egentligen "blåsa upp"

EN FÖRKLARING

När priset på varor och tjänster ökar (det vill säga att värdet på pengarna minskar - då man får mindre för en viss summa än innan).

INFLATION

Inflationen,

[inflasjo:n]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Valuta
Vara
Tjänst
Import
Export

EGENSKAPER

Löner ökar
Pris ökar mer
Köpkraft minskar

EXEMPEL

Hyperinflationen i Tyskland

Coronakrisen

EN MENING MED ORDET I

Nästan alla företag ägs av privat personer. Alltså är det en privat sektor av ekonomin. Privat sektor står för det mesta av arbetet i ett samhälle.

EN FÖRKLARING

Den delen av ekonomin som ägs av privatpersoner - dvs alla vanliga företag.

PRIVAT SEKTOR

Privata sektorn

[priva:t sektor]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Offentlig sektor
Banksektorn
Hushållen
Ekonomin
kretslopp

EGENSKAPER

Ägd av privata
Personer
Företag
Investerare
Börsen

EXEMPEL

IKEA

Hemmahallen

Pizzeria Shalom

EN MENING MED ORDET I

Offentlig sektor är alla de verksamheter som ägs av samhället och som skapar välfärd.

EN FÖRKLARING

Den delen av ekonomin som ägs av staten - dvs alla kommuner, regioner och de företag som ägs av dessa. Exempel på offentlig sektor är skolor, sjukhus, kommunalt ägda bolag som Vätterhem osv.

OFFENTLIG SEKTOR

Offentliga sektorn
[offentlig sektor]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Privat sektor
Banksektorn
Hushållen
Ekonomin
kretslopp

EGENSKAPER

Ägs av
Staten
Kommunen
Regionen
Skatt
Välfärd

EXEMPEL

Rosenlundsskolan

Ryhov

Trafikverket

EN MENING MED ORDET I

Sveriges välfärd bygger på att vi har skatter som bekostar den. Politiska partier tycker olika kring hur mycket välfärd vi ska ha i Sverige.

EN FÖRKLARING

Ett namn på all samhällsservice som ett samhälle ger sina medborgare gratis eller kraftigt prisreducerat. Utbildning, vård och säkerhet exempelvis.

VÄLFÄRD

Välfärden

[vä:lfä:rd]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Offentlig sektor
Skatter
Vård
Skola
Omsorg

EGENSKAPER

Billiga eller
Gratis
Tjänster
Samhällsnytta
Vård, skola,
omsorg

EXEMPEL

Äldreboende

Fritids

Sjukförsäkring

EN MENING MED ORDET I

Om du skadar dig och inte kan arbeta så kan du få pengar genom sjukförsäkringen i Sverige.

EN FÖRKLARING

Det samhällssystem som likt ett skyddsnet går in och hjälper till om någon som arbetar blir sjuk eller skadad och inte kan arbeta.

SJUKFÖRSÄKRING

Sjukförsäkringen

[sju:kförsä:kring]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Sjukpenning
Välfärd
Föräldraförsäkring
Föräldrapenning
Syssetsättning

EGENSKAPER

Skydd
Skattefinansierat
Sjukdom
Skada
Arbetsledig
Sjukpenning

EXEMPEL

Försäkringskassan

D

EN MENING MED ORDET I

Utbetalningar från sjukförsäkringen kallas för sjukpenning. Sjukpenning brukar vara lägre än lönen.

EN FÖRKLARING

Den inkomsten som betalas ut till någon som använder den statliga sjukförsäkringen. Ofta ligger sjukpenningen på ungefär 80% av lönen.

SJUKPENNING

Sjukpenningar, sjukpenningar,
sjukpenningarna
[sju:kpenning]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Sjukförsäkring
Pension
Föräldrapenning
Välfärd
Sysselsättning

EGENSKAPER

Skada eller sjuk
Kan ej arbeta
Sjukförsäkring
80% av lön
Rehabilitering

EXEMPEL

Sjuklön

EN MENING MED ORDET I

Svenska medborgare som får barn har rätt till ett visst antal dagar ledigt genom föräldraförsäkringen.

EN FÖRKLARING

Det samhällssystem som likt ett skyddsnet går in och hjälper till om någon som arbetar får barn eller måste ta hand om ett sjukt barn.

FÖRÄLDRAFÖRSÄKRING

Föräldraförsäkringen,

[fö:räldraförsä:kring]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Föräldrapenning
Välfärd
Sjukförsäkring
Sjukpenning
Syssetsättning

EGENSKAPER

Skydd
Skattefinansierat
Föräldraskap
Arbetsledig
Föräldrapenning

EXEMPEL

Försäkringskassan

EN MENING MED ORDET I

Utbetalningar från föräldraförsäkringen kallas för föräldrapenning. I Sverige är föräldrapenningen en viktig del av vår välfärd.

EN FÖRKLARING

Den inkomsten som betalas ut till någon som använder den statliga föräldraförsäkringen. Ofta ligger föräldrapenningen på ungefär 80% av lönen.

FÖRÄLDRAPENNING

Föräldrapenningen,
föräldrapenningar,
föräldrapenningarna
[fö:räldrapenning]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Välfärd
Föräldraförsäkring
Barnbidrag
Levnadskostnader

EGENSKAPER

Barn
Omsorgsbehov
Förälder
Ledig från arbete
Ersättning

EXEMPEL

Vård av barn (VAB)   Föräldraledigt   10-dagar

EN MENING MED ORDET I

Min lön är 34 000 kr brutto. Beloppet som står på kvittot är brutto eftersom moms är inkluderad.

EN FÖRKLARING

Ett belopp som har eventuell skatt medräknat

BRUTTO

[brutto]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Skatt
Netto
Lön
Moms

EGENSKAPER

Belopp
Ska skattas
Ihopräknat

EXEMPEL

Bruttolön

Bruttobelopp

Bruttoavdrag

EN MENING MED ORDET I

Netto är motsatsen till brutto. Ett belopp som är netto har blivit av med det som är skatt. Exempel på netto är lönen som betalas ut eller ett kvitto utan moms.

EN FÖRKLARING

Ett belopp där eventuell skatt är borträknad.

NETTO

[netto]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Brutto
Skatt
Lön
Moms

EGENSKAPER

Belopp
Ska beskattas
Skatt borträknad

EXEMPEL

Nettolön

Nettobelopp

Nettovinst

EN MENING MED ORDET I

Momsen i Sverige ligger nästan alltid på 25%. Företaget drog bort momsen eftersom de inte behövde betala den.

EN FÖRKLARING

En skatt på varor och tjänster som säljs från företag till privatpersoner. I Sverige är momsen på de flesta varor 25% (dock ej mat som har 12% och kultur - som böcker och teater - som har 6% moms).

MERVÄRDESSKATT

Momsen,

[me:rvä:rdesskatt]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Brutto
Netto
Skatt
Indirekt skatt

EGENSKAPER

Försäljning
Företag till
Privatperson
Indirekt skatt

EXEMPEL

25% moms   Matmoms 12%   Kulturmoms 6%

EN MENING MED ORDET I

Socioekonomiska faktorer är avgörande när man kollar på levnadsstandard i ett samhälle. Socioekonomin avgör ofta ett barns framtid.

EN FÖRKLARING

Ett begrepp som handlar om människors möjligheter utifrån deras ekonomi. Personer med hög inkomst och mycket pengar över mår bättre än människor med ekonomiska svårigheter och detta påverkar familjer. Utbildningsnivå är en sak som påverkar detta men också andra saker.

SOCIOEKONOMI

Socioekonomisk

[sosio:ekonomi]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Klass
Syssetsättning
HDI
Socialism
Levnadskostnader

EGENSKAPER

Utbildningsnivå
Kapital
Beslut
Möjligheter
Livskvalitet

EXEMPEL

Arbetarklass   Undre medelklass   Övre medelklass

EN MENING MED ORDET I

Driftskostnaderna för en familj kallas för levnadskostnader. Dessa är viktiga om man ska förstå hur bra en familj har det.

EN FÖRKLARING

De kostnader som ett hushåll har för att livet ska gå ihop sig ekonomiskt. Hyror, matkostnader, räntor, fordonsbränsle och uppvärmning är exempel.

LEVNADSKOSTNADER

Levnadskostnad,
levnadskostnaden,
levnadskostnaderna
[levnadskostnad]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Driftskostnader
Socioekonomi
Inflation
Skulder
Lön

EGENSKAPER

Familj
Bostad
Uppvärmning
Räntor
Transporter
Totalt

EXEMPEL

En persons totala utgifter under ett år

EN MENING MED ORDET I

De flesta som äger sin bostad har bolån på dessa. Bolån är väldigt förmånligt då bostäder ofta ökar i värde och räntorna är relativt låga.

EN FÖRKLARING

Ett lån man tagit för att köpa ett hus eller en lägenhet. Ofta har bolån ganska låga räntor eftersom själva bostaden är säkerheten för lånet och bostäder ofta ökar i värde över tid.

BOLÅN

Bolånet, bolån,
bolånen
[bo:lå:n]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Kredit
Bank
Bostad
Fastighet
Ränta

EGENSKAPER

Lån
Bostad
Säkerhet
Ränta
Amortering
Taxeringsvärde

EXEMPEL

Bolån via Swedbank   Bolån via Nordea   Bolån via SEB

EN MENING MED ORDET I

Låginkomsttagare kan få svårt att betala om priserna höjs. Många människor med låg utbildning är låginkomsttagare.

EN FÖRKLARING

Personer som har en låg lön i förhållande till övriga samhället.

LÅGINKOMSTTAGARE

Låginkomsttagaren,
låginkomsttagare,
låginkomsttagarna
[lå:ginkomstta:gare]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Socioekonomi
Utbildning
Lön
Sysselsättning
Höginkomsttagare

EGENSKAPER

Arbete
Låg lön

EXEMPEL

Lokalvårdare   Butiksbiträde   Barnskötare

EN MENING MED ORDET I

Yrken med hög status är ofta höginkomsttagaryrken. Höginkomsttagare betalar extra statlig skatt

EN FÖRKLARING

Personer som har en hög lön i förhållande till övriga samhället. Ofta betalar höginkomsttagare i Sverige extra skatt till staten

HÖGINKOMSTTAGARE

höginkomsttagaren,
höginkomsttagare,
höginkomsttagarna

[hö:ginkomstta:gare]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Socioekonomi
Utbildning
Lön
Sysselsättning
Låginkomsttagare

EGENSKAPER

Arbete
Kompetens
Hög lön
Statlig skatt

EXEMPEL

Läkare

Advokat

Pilot

EN MENING MED ORDET I

Ett företag som har monopol saknar konkurrenter. Monopol är ett hot mot den fria marknaden.

EN FÖRKLARING

När en marknad saknar konkurrens och därför inte fungerar.

MONOPOL

Monopolet, monopol,
monopolen
[monopå:l]

NÄRLIGGANDE BEGREPP

Marknadsekonomi
Konkurrens
Marknad
Efterfrågan
Tillgång

EGENSKAPER

Ensam på
marknad
Utan konkurrens
Dyrt
Förstör marknad

EXEMPEL

Systembolaget Google och Microsoft under period

